

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ROMI AGAPITO

DJEČJE GLAZBENE AKTIVNOSTI U GRADU BUZETU

Završni rad

Pula, srpanj 2017. godine

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ROMI AGAPITO

DJEČJE GLAZBENE AKTIVNOSTI U GRADU BUZETU

Završni rad

JMBAG: 0303053496, izvanredni student

Studijski smjer: Stručni studij predškolskog odgoja

Predmet: Metodika glazbene kulture

Znanstveno područje: Društveno područje

Znanstveno polje: Pedagogija

Znanstvena grana: Posebne pedagogije

Mentor: doc.dr.sc. Ivana Paula Gortan Carlin

Pula, srpanj 2017. godine

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Romi Agapito, kandidat za prvostupnicu Predškolskog odgoja ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, 27. lipnja 2017. godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Romi Agapito dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom Dječje glazbene aktivnosti u gradu Buzetu koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 27. lipnja 2017.

Potpis

Sadržaj

1. UVOD	1
2. GLAZBA	3
2.1. Elementi glazbenog djela	4
2.2. Pjevanje	6
2.3. Sviranje	7
2.4. Ples	8
3. GLAZBENE MANIFESTACIJE U BUZETU U KOJIMA SUDJELUJU DJECA PREDŠKOLSKE DOBI	10
3.1. Mali mali mikrofon	10
3.2. Plesomanija	14
3.3. Raspjevana Buzeština	18
4. DJEČJI VRTIĆ „GRDELIN“ BUZET	20
4.1. Plesno–folklorna radionica	20
4.2. Projekt „Od besede do kante“	23
5. ZAKLJUČAK.....	32
LITERATURA	33
SAŽETAK	34
SUMMARY	35

1. UVOD

„Glazba je tonska umjetnost koja zvukovima djeluje na osjećaje slušatelja.“ Gospodnetić (2015:21). Gdje god bili i što god radili glazba nas jako često okružuje pa samim time i jako utječe na nas. Glazba na svakog čovjeka, a naročito na djecu, ima vrlo veliku moć. Ona oplemenjuje djecu, potiče ih na pokret, ples i pjevanje. U radu s djecom zato treba koristiti pjesme koje su primjerene njihovom uzrastu. Svaki susret djeteta s glazbom potiče ga na svojevrsno pjevanje, sviranje i ples.

Pripremajući se i školujući za posao odgajateljice, jedan od najljepših poslova, uvidjela sam da me najviše veseli sreća djece s kojom radim. Razmišljajući o tome što njih čini najviše sretnima zaključila sam da su to vrlo često razne glazbene aktivnosti te sam zbog toga u ovom završnom radu odlučila pisati o glazbi i glazbenim aktivnostima za najmlađe u mom gradu, Buzetu. Uz to, sudjelujući u raznim glazbenim aktivnostima djeca osim samog upoznavanja s glazbom i elementima glazbenog djela razvijaju i sluh, vokabular, motoriku i sl. Dakle, glazba na više načina pozitivno utječe na razvoj djeteta.

U početnom dijelu ovog rada naglasak je dan na glazbu općenito, elemente glazbenog djela, pjevanje, sviranje i ples. Izneseni podatci prikupljeni su iz stručne literature.

U samom Buzetu postoje mnoge aktivnosti u kojima djeca predškolskog uzrasta mogu sudjelovati te na taj način obogatiti svoje djetinjstvo. U drugom dijelu izneseni su podatci prikupljeni od aktivnih članova zajednice koji organiziraju i provode razne glazbene aktivnosti u Buzetu. Tako je Alan Poropat, voditelj Udruge „Mali veliki mikrofon“, prezentirao svoj rad u Udruzi, točnije festival *Mali mali mikrofon* i natjecanje *Plesomanija*. Na njima već dugi niz godina sudjeluje velik broj djece vrtićkog uzrasta. Ravnateljica Pučkog otvorenog učilišta Mirjana Pavletić kratko je prezentirala sudjelovanje djece predškolskog uzrasta na smotri *Raspjevana Buzeština*. Uz to, odgajateljice Dječjeg vrtića „Grdelin“ iz Buzeta, Margerita Blažević i Alida Lukić, predstavile su dio glazbenih aktivnosti u Dječjem vrtiću. U razgovoru su predstavile rad plesno–folklorne radionice i rad na projektu „Zavičajna nastava“ koji se održavaju u sklopu rada Dječjeg vrtića. U obje aktivnosti naglasak je na upoznavanju djece s kulturnom baštinom i običajima našega kraja.

Zbog bogatoga glazbenog sadržaja koji se već godinama nudi djeci Buzeštine mnogi se, sad već odrasli ljudi, bave glazbom, a svoje početke pamte na nekima od navedenih glazbenih događanja.

2. GLAZBA

Teško je definirati što je to zapravo glazba. Gdje god bili i što god radili glazba nas jako često okružuje. Glazba utječe na naše raspoloženje i često ima moć da ga promijeni. Neke od definicija glazbe prema Gospodnetić (2015: 21) su:

- „Glazba je tonska umjetnost koja zvukovima djeluje na osjećaje slušatelja.“
- „Neposrednija od svih umjetnosti, ona čisti i oplemenjuje duh, udružujući ljepotu i dobrotu u punoj nematerijalnosti svoga jezika. Njezina objavljenja nadilaze domet riječi (Andreis, 1968: 3)“
- „Glazba je igra zvukom pokrenutih oblika (Hanslick, prema: Calgren, 1990: 43)“

Glazba na svakog čovjeka, a posebice na djecu, ima vrlo veliku moć. Ona oplemenjuje djecu, potiče ih na pokret, na ples i na pjevanje. „Putem aktivnosti dijete se izgrađuje i ostvaruje“ (Gospodnetić, 2015: 55). Iz tog su razloga česte glazbene aktivnosti u vrtiću poželjne i treba ih svakodnevno koristiti u radu s djecom.

„Cilj i zadaci glazbene kulture nisu vježbanje izgovora, razvijanje pravilnog disanja ili usvajanje matematičkih pojmova, nego je cilj doživljaj glazbe, a zadaci razvoj senzibiliteta (osjetljivosti, osjećaja) za ritam, metar, melodiju, glazbeni oblik... - uglavnom razvoj glazbenog sluha.“ (Gospodnetić, 2015: 59)

U radu s djecom možemo koristiti razne glazbene aktivnosti. Odgajatelji trebaju unaprijed odabrati temu i sadržaj aktivnosti te se kvalitetno pripremiti za rad s djecom. Prema Gospodnetić (2015: 60) vrste glazbenih aktivnosti koji se najčešće pojavljuju u aktivnostima iz glazbene kulture u vrtiću su:

1. Igre s pjevanjem
2. Obrada pjesme (ili ponavljanje pjesme)
3. Obrada brojalice (ili ponavljanje brojalice)
4. Aktivno slušanje glazbe
5. Poticanje dječjeg stvaralaštva
6. Sviranje na udaraljkama

U rad s djecom treba prilagoditi pjesme njihovu uzrastu i opsegu glasa. Pjesme djeci moraju biti prilagođene tekstem, opsegom i stilom neovisno koju vrstu pjesma koristimo. Zbog ograničenog opsega glasa djece određenog uzrasta, prema Gospodnetić (2015: 86) pjesme treba prilagoditi na sljedeći način:

- Opseg pjesama za mlađu skupinu (3-4 godine) je od e^1 do a^1 .
- Opseg pjesama za srednju skupinu (4-5 godina) je od d^1 do a^1 ili h^1 .
- Opseg pjesama za stariju skupinu (5-7 godina) je od c^1 do c^2 , eventualno do e^2 .

U istraživanju glazbenih sposobnosti učenika nižih razreda, Gortan-Carlin i Cesar (2014) navode da se opseg glasa kod učenika u prvom razredu kreće od a do a^1 , nakon čega manji broj učenika doseže visinu od c^2 ili d^2 i više. Time se dokazuje potreba za radom na intonaciji i opsegu glasa u predškolskoj dobi.

2.1. Elementi glazbenog djela

Svaka pjesma sadrži temeljne elemente glazbenog djela. Prema Gospodnetić (2015) to su melodija, ritam, harmonija, metar, tekst, glazbeni oblik, karakter, tempo i dinamika koje definira na sljedeći način:

- **Melodija** - niz tonova različitih visina. Melodija ne može biti sama nego je uvijek povezana s ostalim elementima. Uvijek se javlja uz ritam koji oživljuje niz tonova, dok pozadinu melodije čini harmonija koja izvire iz same strukture melodije. Melodija se uvijek javlja u nekoj dinamici i njezinim prijelazima i u određenoj boji.
- **Ritam** - niz zvukova različitih trajanja i akcenata. On može biti sam, bez ostalih glazbenih elemenata. Dovoljno je drvenim štapićima lupkati karakteristične detalje ritma neke poznate melodije da bi se ona mogla prepoznati.
- **Harmonija** - opće značenje riječi harmonija je sklad. Druga značenja te riječi su akord ili suzvučje ili pak znanost o građi i spajanju akorda.
Do devete godine života dijete je osjetljivo samo na melodiju i ritam, a ne zapaža harmoniju.

- **Metar** – kao sinonime možemo koristiti izraze puls, takt, mjera, nizanje doba kako bismo pojednostavili shvaćanje metra.
Mjera je također oznaka za metar koja pokazuje broj i vrstu osnovnih jedinica (doba).
- **Tekst** - nije u punom smislu riječi glazbeni element, ali je sinkroniziran s ostalim elementima u vokalnim i vokalno-instrumentalnim skladbama pa ga ubrajamo u elemente. Jedan je od rijetkih elemenata na koji možemo djeci predškolske dobi obratiti pozornost.
- **Glazbeni oblik** - (ili forma) dijelovi od kojih se sastoji skladba i način na koji je složena. Skladbe su sagrađene spajanjem malih dijelova u cjeline, od kojih je najmanji dio glazbeni motiv. On je najmanji prepoznatljiv dio skladbe, karakterističan po svom ritmu i melodiji koji ima svoje značenje, ali ne izražava potpunu misao, osim ako je neki usklik ili zov.
Spajanjem nekoliko motiva u veću cjelinu nastaje glazbena fraza. Ona je cjelovita melodijska i ritamska misao, najmanji smisleni dio neke skladbe.
Niz fraza se spaja u veće cjeline i tvori glazbene rečenice, periode (dvije rečenice).
- **Karakter** - ugođaj skladbe koji ostavlja određeni dojam na slušatelja. Prilikom imenovanja doživljaja skladbe obogaćuje se dječji rječnik novim riječima. Tako za karakter pjesme možemo reći da tužan, veseo, miran, sjetan, poletan, uzbudljiv, blistav, ozbiljan, ushićen, lagan, svečan itd.
- **Tempo** - brzina kojom izvodimo neku skladbu ili dio neke skladbe (brz, spor, srednji). U radu s djecom treba uvijek paziti da tempo ne bude prespor, pogotovo kad hodamo na metar, kao npr. u igrama s pjevanjem.
- **Dinamika** - promjena i stupnjevanje tonova u skladbi prema njihovoj jačini, odnosno jačina ili glasnoća kojom izvodimo neku skladbu ili dio skladbe, kao i promjena jačine u toku skladbe (crescendo/pojačavanje i decrescendo/stišavanje).

2.2. Pjevanje

„Pjevanje – umjetnost glazbenog izražavanja ljudskim glasom; skup različitih ugodnih i skladnih zvukova ili šumova.“ (Anić, 1991: 467)

„Pjevati – izvoditi ljudskim glasom niz melodičnih tonova.“ (Anić, 1991: 467)

Ljudski glas može proizvesti razne zvukove. Ako su ti zvukovi melodični, govorimo o pjevanju. Prilikom pjevanja, zvuk se proizvodi glasnicama. Skoro svaki čovjek može pjevati, no neće svatko jednako dobro zvučati. Kako bi pjevač bio uspješan, mora imati određene predispozicije, odnosno urođeni talent kojeg je poželjno razvijati i po mogućnosti se stručno obrazovati. Uspješni pjevači moraju jako dobro poznavati tehniku disanja i redovito vježbati pjevanje.

Pjevati se može uz instrumentalnu pratnju ili solo, odnosno bez pratnje. Također, pjevati se može solistički ili u duetu, tercetu, kvartetu, kvintetu, sekstetu, septetu, oktetu, nonetu te zbornu. Postoje dječji, muški, ženski i mješoviti zborovi.

Djeca vrlo često radije pjevaju u zborovima nego solistički jer vole druženja i zajedništvo koje se stvara među članovima zbora. Na taj se način djeca socijaliziraju i razvijaju međuljudske odnose. „Goebel (1978: 394) vjeruje da djeca imaju jaku prirodnu želju za pjevanjem. Pjevanje on smatra najpovoljnijim oblikom 'djelatnosti u glazbenoj nastavi jer se tako ostvaruje socijalizacija, razvija zajedništvo i međuljudski odnosi, postiže opuštanje, popravlja pamćenje, koncentracija, spontanost reagiranja, vježba ustrajnosti, poboljšava disanje i razvija glas.' I Klausmeier (1980.) ističe važnost pjevanja. Po njegovu mišljenju pjevanje je nužno za emocionalnu ravnotežu učenika.“ (Svalina, 2015: 93) Dakle, od pjevanja djeca imaju višestruku korist.

Prema Svalina (2015.) pjevanje može biti funkcionalno i umjetničko. Funkcionalno pjevanje oslanja se na opuštenost, radost i optimizam dok je umjetničko u funkciji visokih umjetničkih zahtjeva. U dječjim vrtićima uglavnom prevladava funkcionalno pjevanje te je naglasak na radost koju pjesma djetetu pruža. Cilj korištenja pjevanja je njegovanje dječjeg glasa i razvijanje ljubavi prema glazbi i želje za pjevanjem.

U radu s djecom treba koristiti pjesme koje su primjerene njihovu uzrastu, kako opsegom glasa i stilom, tako i samim tekstom. Pjesme koje djeca najčešće pjevaju u dječjim vrtićima dijelimo u dvije kategorije. Prema Gospodnetić (2015.) to su dječje pjesme i pjesme za djecu. Razlikuju se po tome što su dječje pjesme uglavnom stvorila djeca (bilo u dalekoj prošlosti ili nedavno) dok su pjesme za djecu stvorili odrasli kompozitori za djecu, kako bi ih ona mogla pjevati i slušati.

2.3. Sviranje

Po Aniću (1991.) svirati znači proizvoditi tonove na muzičkom instrumentu.

Od davnina su ljudi koristili predmete iz svoje okoline kako bi pomoću njih proizvodili razne zvukove. „Zvuk se može dobiti na razne načine: udaranjem dva predmeta, trljanjem jedan o drugi, napinjanjem razapete žice ili puhanjem u školjku ili bambusov štap. Ljudi su to primijetili još u pradavna vremena: već prije 40.000 godina u Mezopotamiji su postojale zviždaljke koje su se pravile od životinjskih papaka, a prije 20.000 godina rabile su se svirale koje su se koristile od mamutske kosti.“ (Laća, 2005: 54)

Postepenim istraživanjem raznih predmeta i zvukova koji se pomoću njih mogu proizvesti počeo je razvoj raznih instrumenata, a samim time i sviranja kao aktivnosti. Kao i kroz povijest, tako i djeca danas započinju sa sviranjem na najjednostavniji način, najčešće koristeći samo dijelove svoga tijela ili jednostavne predmete iz okoline. „Pod elementarnom glazbom podrazumijeva se glazba povezana s pokretom, plesom i govorom, a pod elementarnim muziciranjem 'tjelesni pokret: pljeskanje, pucketanje prstima, tapkanje nogama – u svim varijantama i s mnogo improvizacije' (Rojko, 2012: 64). Tome se pridružuju i različite zvečke, bubnjevi i slične udaraljke.“ (Svalina, 2015: 95)

Sviranjem se kod djece razvija osjećaj ritma i pospješuje kreativnost u kombiniranju raznih zvukova. Time se razvija stvaralaštvo i usmjerava djecu na samostalno istraživanje zvuka. Djeca imaju mogućnost improvizacije i kombiniranja raznih zvučnih efekata. Uz samo učenje o glazbi i istraživanje vlastitih sposobnosti sviranje unosi mnogo radosti u život svakog djeteta. Djeca jačaju svoje samopouzdanje i svijest o

sebi, a ukoliko redovito vježbaju svirati poboljšava im se koncentracija i lakše kontroliraju svoju pažnju i usmjerenost na određene zadatke.

Sviranje instrumenata, također, pozitivno utječe na fizički razvoj djeteta. Potiče se razvoj koordinacije i motorike. Dijete uči kontrolirati položaj i pokrete tijela dok pritom sluša, a često i pjeva. Dijete na taj način uči obavljati više zadataka odjednom, a da pritom toga nije ni svjesno.

2.4. Ples

Anić (1991.) ples definira kao niz ritmičkih koraka i pokreta tijela određenog tempa koji se izvode prema taktu muzike, odnosno ritmičke pokrete tijela kao jedan od umjetničkih izraza.

Ples bi mogli definirati i kao pokretanje tijela u ritmu glazbe. Zbog stalnog kretanja on ima značajnu ulogu u poticanju pravilnog rada tjelesnih funkcija, naročito kardiovaskularnog i respiratornog sustava. Uz njega se razvijaju i psihofizičke reakcije te osjetilno pamćenje. Postoje razne vrste plesa, no plesne forme možemo podijeliti u nekoliko kategorija, koje se, ovisno o literaturi, razlikuju. Neke od njih su:

- Suvremeni plesovi
- Društveni plesovi
- Folklor
- Balet
- Step
- Street dance
- Jazz dance

Svaka od tih kategorija može se podijeliti na potkategorije s velikim brojem raznih vrsta plesova. No, unatoč njihovu velikom broju, neovisno kojom se plesnom formom koristili, ples kod ljudi uvijek izaziva pozitivne emocije.

Ples je aktivnost koju najčešće činimo za zabavu i kada smo sretni. Tako i djeca, već od najranije dobi vole plesati, iako to nije u punom smislu ples, već izmišljeni pokreti i skakanja. Djeca se kroz ples prvenstveno zabavljaju, ali je on i višestruko koristan

za njihov razvoj. Djeca kroz ples vježbaju motoriku, stabilnost te pravilno držanje tijela. Kroz ples djeca uče kako pravilno skakati, kako održavati ravnotežu, okretati se i rotirati, skakutati i slično. Ples ima veliku ulogu u razvoju motoričkih sposobnosti: koordinacije, snage, brzine, gipkosti, preciznosti i ravnoteže. Uz to, djeca vježbajući ples razvijaju svoju kreativnost, ali i jačaju samopouzdanje i sigurnost te uviđaju vlastite sposobnosti i oslobađaju se straha. Ples je vrlo dobar za razvijanje neverbalne komunikacije i javnog nastupa što djeci uvelike može pomoći u životu.

Postepeno će uz ples naučiti i osnovne koncepte glazbe i ritma te plesne metode, odnosno tehnike. Razvijat će i osjećaj za ritam, prostor i vrijeme, a budući da je uz ples i pokret usko vezana glazba, razvijat će se i sluh djeteta. Također, kroz ples se može razvijati i matematičko razmišljanje. Ako dijete pohađa satove plesa, u sklopu njih će vježbati brojanje, određivanje smjera i pozicija, ali i upoznati oblike te izvoditi mjerenja i procjenjivati. To će im biti dobra podloga za školu.

3. GLAZBENE MANIFESTACIJE U BUZETU U KOJIMA SUDJELUJU DJECA PREDŠKOLSKE DOBI

U Buzetu djeca vrtićke dobi mogu sudjelovati na nekoliko manifestacija. To su: *Mali mali mikrofon*, *Plesomanija* i *Raspjevana Bužeština*.

3.1. Mali mali mikrofon

Prema riječima Alana Poropata (Buzet, svibanj 2017. godine), voditelja Udruge „Mali veliki mikrofon“, *Mali mali mikrofon* dječji je festival na kojemu nastupaju djeca predškolskog uzrasta Dječjeg vrtića „Grdelin“ iz Buzeta. Ove godine, 27. travnja 2017. godine, bilo je šesnaesto izdanje tog dječjeg festivala na kojemu je nastupalo pedesetak djece uzrasta od četiri do šest godina.

To je festival koji je nastao zahvaljujući starijem festivalu, *Malom velikom mikrofonu*, koji će 2017. godine proslaviti dvadeset godina. Na njemu nastupaju učenici osnovnih škola iz cijele Istarske županije. Za razliku od *Malog velikog mikrofona*, *Mali mali mikrofon* je za sada isključivo vezan uz Dječji vrtić „Grdelin“ u Buzetu, iako je želja Udruge „Mali veliki mikrofon“ da taj festival također preraste u županijski.

Putem ovog festivala malim se pripadnicima zajednice pruža prilika da naprave puno, kako za sebe, tako i za opće dobro cijele Bužeštine jer je to festival koji je godinama jako dobro posjećen i dvorana je uvijek dupkom puna, kako ljudi, tako i pozitivne energije. Uz to, u organizaciju festivala uključeni su mnogi, što doprinosi razvijanju međusobne suradnje i suživota raznih dobnih skupina. Ovaj festival povezuje mnoge ljude. Sav uspjeh festivala proizlazi iz uspješne i čvrste suradnje Udruge „Mali veliki mikrofon“ i Dječjeg vrtića „Grdelin“, na čelu sa sadašnjom ravnateljicom Silvanom Pavletić, kao i Marijom Črnac, koja je godinama obnašala dužnost ravnateljice Vrtića, pa i onda kada je taj festival i nastao. Ipak, uz ulogu samog voditelja Udruge Alana Poropata, najveću ulogu imaju odgajateljice Margerita Blažević i Dalida Marušić, koje su desna ruka cijelom festivalu. One jako puno pomažu oko samog izbora pjevača i odabira pjesama. Svi zajedno čine jedan trio koji je od početka festivala, svih šesnaest godina, vrlo uspješan. Uz Dječji vrtić „Grdelin“ i Udrugu „Mali veliki mikrofon“, veliku

ulogu imaju i Grad Buzet koji pruža stalnu podršku festivalu te suorganizator festivala Pučko otvoreno učilište na čelu s ravnateljicom Mirjanom Pavletić. Zbog izuzetne suradnje taj festival zaista čini jednu lijepu priču Bužeštine.

Svih ovih godina se putem ovog festivala mnogim polaznicima dječjeg vrtića pružila prilika da se upoznaju s pozornicom. Svake godine voditelji se trude odijevati raznolike vesele kostime, primjerice mornare, prinčeve i princeze i slično. Dakle, uvijek pokušavaju imati priču koja će djeci biti zanimljiva i kroz samu kostimografiju. Naravno, tu je i scenografija za koju se uvijek trude da, iako je skromna, bude dovoljno simpatična kako bi djeca i putem rasvjete i razglasa doživjela kompletnu pozornicu. Nastupanjem na festivalu djeca se prvi put zapravo upoznaju s mikrofonom i sa scenom na jedan festivalski način kako bi se ohrabрили i kasnije nastavili pjevati pa i nastupati na *Malom velikom mikrofону*, ali i na drugim festivalima. Mnoga od te djece koja su u počecima festivala nastupala danas su već uspješni pjevači koji dugi niz godina nastupaju i vladaju scenom, postizavši velike rezultate i na nekim većim festivalima poput „Grobničke skale“ i MIK-a. Tako su, primjerice, Lana Končarević i Josipa Jerković nastupale na „Grobničkoj skali“ i u televizijskoj emisiji „Pjevaj moju pjesmu“, dok je Lana Končarević također nastupala i na festivalu MIK.

Na ovom se festivalu pjevaju isključivo dječje pjesme. Na taj se način njeguje razvoj samog djeteta te potiče da ono odrasta u duhu i okruženju prilagođenom njegovim godinama i načinu na koji treba odrastati. Naravno da kasnije ta djeca pjevaju i nešto zrelije pjesme, one od drugih, najčešće popularnih pjevača. Međutim, cilj festivala je da kroz dječju pjesmu oni budu prije svega djeca i da budu spontani, simpatični, smiješni i da zapravo upoznaju sebe i na drugi način, ne samo kroz igru, već i kroz neka djelovanja kao što im to pruža *Mali mali mikrofon*.

Mali mali mikrofon svake godine ima i gostujuće pjevače. To su uvijek nešto starija djeca, osnovnoškolci koji su svoj glazbeni put započeli kroz nastupanje na *Malom malom mikrofону* ili su došli iz nekih drugih općina i gradova kao stalni članovi Udruge. Na taj se način predstave sudionicima *Malog malog mikrofona* koji mogu uvidjeti kako zvuči pjevač koji je više godina u samom pjevanju i dobiti jedan opći dojam o pjevačkim nastupima.

Na ovom festivalu nema nagrađivanja iz razloga što se ne želi raditi selekcija među djecom, već je cilj da djeca uživaju i budu vesela. Uvijek ih se počasti slatkišima, dobiju priznanja, balone i slično, dakle nešto što ih uvijek razveseli. Svakako im je najveći dar jedna fotografija i uspomena koja im ostane kroz cijeli život.

Primjer pjesama i redoslijeda pjevača na festivalu *Mali mali mikrofon* (Arhiva Udruga „Mali veliki mikrofon“, 2017.):

1. „Nije lako bubamarcu“ – svi zajedno
2. „Zeko i potočić“ – A. Radović, H. Perčić (4 godine)
3. „Leteći medvjedići“ – N. Ratoša, G. Žulić, N. Gržinić, H. Šavko (5 godina)
4. „Muhara“ – I. Tadić, M. Tadić, V. Flego (4 godine)
5. „Loptica“ – E. Černeka, N. Tirello, S. Damiani, H. Cotić (5 godina)
6. „Mia“ – H. Ravnić, G. Gržinić, L. Sekovanić, E. Vodopija (5 godina)
7. „Traži se prijatelj“ – H. Križanić, E. Rupena, A. Podreka (5 godina)
8. „Zaspal Pave“ – K. Furnažar, L. Marzi, E. Perčić, A. Hrvatin, T. Laković
Agapito (6 godina)
9. „Škola“ – K. Blažević, L. Blažević, N. Blažević (6 godina)
10. „Planet Zemlja“ – N. Haračić, H. Šavko, A. Grbac, K. Jermaniš (6 godina)
11. „Pčela Maja“ – E. Gržentić, T. Krulčić, M. Majcan (4 godine)
12. „Barka ljubavi“ – R. Pernić, A. Vivoda (6 godina)
13. „Proljeće“ – svi zajedno

Slika 1. Nastup na festivalu *Mali mali mikrofon*

Izvor: Agapito, privatni foto-arhiv, od 27. travnja 2017. godine

Slika 2. Zajednički nastup sudionika festivala *Mali mali mikrofon*

Izvor: Agapito, privatni foto-arhiv, od 27. travnja 2017. godine

3.2. Plesomanija

Plesomanija je plesno natjecanje koje je nastalo prije šest godina u Buzetu iz razloga što su na plesnom susretu Istre koji se godinama održavao u Pazinu odlučili ukinuti kategoriju djece do deset godina. Po riječima Alana Poropata (Buzet, svibanj 2017. godine), koreografa i voditelja Udruge „Mali veliki mikrofon“, tada mu se nametnula ideja da pokuša organizirati plesno natjecanje kako bi djeca do deset godina imala svoje natjecanje na županijskom nivou. Tako je nastala *Plesomanija* koja se održala već šest puta, od kojih posljednji u svibnju 2017. godine.

To je manifestacija koja okuplja petstotinjak djece do deset godina koji su podijeljeni u kategorije: vrtićki uzrast, kategorija prvih i drugih razreda pri osnovnim školama, kategorija prvih i drugih razreda pri udrugama, kategorija trećih i četvrtih razreda pri osnovnim školama te kategorija trećih i četvrtih razreda pri udrugama. Tu su još kategorije Show dance i kategorija Free style, odnosno Brake Dance, Hip hop, ovisno o preferencijama skupina na području Istarske županije.

Na čelu stručnog žirija koji ocjenjuje nastupe na *Plesomaniji* je plesna koreografkinja i pedagoginja Vesna Mimica, svima poznata osoba s malih ekrana. Kako je sama u medijima više puta naglasila, Vesna Mimica je vrlo zadovoljna što tako mala sredina poput Buzeta ima jednu ovakvu manifestaciju. „Koreografije na *Plesomaniji* su iz godine u godinu sve promišljenije i bolje i puno je talentirane djece; djevojčica, a ove godine i dječaka što je vrlo važno i nadam se da će i oni dalje plesati, poručila je Mimica te ocijenila da je organizacija *Plesomanije* veliki pothvat za jedan tako mali grad poput Buzeta.“ (Čalić Šverko, 2016.)

Uz Udrugu koja je organizator, suorganizatori su Osnovna škola Vazmoslava Gržalje iz Buzeta i Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“. Tu je i Grad Buzet koji financira godišnji rad Udruge te samim time doprinosi održavanju ove manifestacije. Sama organizacija je po prirodi zahtjevna iz razloga što u sportsku dvoranu treba donijeti samu pozornicu, veliki broj stolica i scenografiju. Valja namjestiti razglas i rasvjetu te sve ono što zahtijeva jedno takvo natjecanje. Ono započinje u sedamnaest sati, što je primjereno njihovom uzrastu. Zbog ranog početka, natjecanje završava oko 21 sat, što, opet, nije prekasno za djecu tog uzrasta.

Plesomanija uvijek ima i svoj revijalni dio gdje se predstavljaju članovi Udruge „Mali veliki mikrofon“, a ponekad i neki pjevači. Od ove godine za vrijeme trajanja ocjenjivanja žirija za *Plesomaniju* održalo se i natjecanje u mažoret plesu u pomponu i štapu što je novina. Na taj se način omogućilo i najmanjima koji se bave takvom vrstom plesa da se predstave upravo na *Plesomaniji*.

Veliki se broj nagrada dijeli po svim kategorijama i to je ono što djecu čini sretnima. Zbog velike želje organizatora da razveseli svakog pojedinog natjecatelja svako dijete dobiva svoje priznanje neovisno što svaki klub ili udruga dobiju priznanje za sebe. To priznanje im ostaje kao lijepa uspomena koju će negdje spremi i sačuvati.

Sudjeluju i volonterke, starije djevojke koje su se također bavile plesom. One puno pomažu, na usluzi su svim voditeljima, koreografima i samoj djeci. Upućuju i usmjeravaju sve sudionike navodeći ih kada je tko na redu te kada trebaju doći na nastup s obzirom da je velika gužva.

Velik broj gostiju svake godine dođe na *Plesomaniju* kako bi uveličali cijelu manifestaciju. Uvijek je sportska dvorana puna gledatelja i natjecatelja. To je ujedno i izvrsna prilika da se djeca međusobno upoznaju i da dožive jedno novo iskustvo. Djeca se kroz ples na ovom natjecanju upoznaju s pozornicom, vježbaju koncentraciju i glazbeno pamćenje te na taj način šire spektre svojih mogućnosti. Zahvaljujući radu u Udruzi i vježbanju plesnih koraka nastupali su, uz samu *Plesomaniju*, i na mnogim manifestacijama širom Istre, ali i dalje do Zagreba, Koprivnice itd.

Slika 3. Popis natjecatelja vrtićkog uzrasta na *Plesomaniji*

Plesomanija 2017				
Natjecanje plesnih grupa u modernom plesu za djecu do 10 godina – Buzet, 20.svibnja 2017.				
Kategorija A – vrtićki uzrast				
R.br.	Grad	Ime plesne grupe	Pjesma	Koreograf
1.	Pazin	Roxy Dance	Šumske vile	Rozana Matejčić
2.	Poreč	Mot08 – Angels	Karte	Stela Dujić
3.	Buzet	Grdelinke	Nije lako bubamarcu	Dalida M. i Margerita B.
4.	Fažana	DND Fažana - Stars Melody	I love rock 'n' roll	Nikolina Zovko
5.	Poreč	Mot08 – Stars	Zečići	Stela Dujić
6.	Bale	Tal vrtić – Pucini	Mix Vale 3	Elisabetta Pauletić
7.	Poreč	USB – Žabice	Slatki osmijeh	Elisabeth Wertheim
8.	Medulin	Piruetići	We go together	Mara Lazarić
9.	Pazin	The spirit	It's my party	Vedrana Ružić
10.	Poreč	Mot08 – Diamonds	Shopping kraljice	Stela Dujić
11.	Rovinj	Roxanne	Aloha	Martina Kolega
12.	Poreč	USB – Mišice	Kad se male šape slože	Ivana Domazet
13.	Vodnjan	DND Vodnjan	Let's get ready to rumble	Tea Aničić
14.	Poreč	Mot08 – Angels	Rođendanski party	Stela Dujić
15.	Poreč	USB - Pixie	Move it	Adila Bidžos
16.	Buzet	Grdelinke	Vila s Čićarije	Dalida M. i Margerita B.

*Napomena: U ovoj kategoriji dodjeljuje se 2x treće mjesto, 2x drugo mjesto, 1x prvo mjesto i Grand Prix

Izvor: Arhiva Udruge „Mali veliki mikrofon“, od 20. svibnja 2017. godine

Slika 4. Natjecanje *Plesomanija*

Izvor: Arhiva Dječjeg vrtića „Grdelin“, od 20. svibnja 2017. godine

Slika 5. Dodjela pehara na natjecanju *Plesomanija*

Izvor: Arhiva Dječjeg vrtića „Grdelin“, od 20. svibnja 2017. godine

3.3. Raspjevana Buzeština

„*Raspjevana Buzeština* je smotra kulturno-umjetničkog, glazbenog amaterskog stvaralaštva na Buzeštini. Pokrenuta je 1974. godine kao dječja priredba pod naslovom *Djeca Buzeštine pjevaju i sviraju*, no već je 1976. godine preimenovana u *Raspjevanu Buzeštinu*, a koncepcijski se otvorila prema svim uzrastima, oblicima, žanrovima i izričajima amaterskog kulturnog stvaralaštva. Nastala je tako manifestacija koja se u proljeća selila iz mjesta u mjesto na Buzeštini, odlazeći u posjet publici, postajući tako putujućom karavanom raspjevanih entuzijasta koji su svoje umijeće osim po okolnim naseljima Buzeštine, naposljetku predstavili i publici u bužetskom Narodnom domu, na velikoj završnici.“ (Pavletić, 2017.)

Raspjevana Buzeština godinama gaji kulturu ovog grada i cijele Buzeštine te daje priliku sviračima, pjevačima, plesačima amaterima da pokažu svoj talent. Svake godine na *Raspjevanoj Buzeštini* nastupaju djeca, kao i stariji izvođači. Tako i polaznici Dječjeg vrtića „Grdelin“ već dugi niz godina sudjeluju na ovoj manifestaciji. Oni svake godine pokazuju što su protekle godine obrađivali u sklopu svojih redovnih programa. Tako svake godine gledatelji imaju prilike vidjeti plesne točke, recitacije te poneki igrokaz. U zadnjih petnaestak godina najmlađi nastupaju i putem Udruge „Mali veliki mikrofon“. Tu uvijek nastupaju djeca koja su se predstavljala iste godine na Malom malom mikrofonu. U pjevačkom dijelu nastupa uvijek se kreće s najmlađima, od tri do šest godina, a zatim nastupaju i ostali izvođači. Najmlađi su stalni sudionici i na taj im se način daje prilika da zavole tu manifestaciju kako bi dugi niz godina bili dio nje.

Raspjevana Buzeština uvelike je doprinijela da se kulturna baština u gradu Buzetu održi i gaji te da se očuvaju stari običaji i načini pjevanja. Svih ovih godina ta manifestacija obogaćuje kulturno–glazbeni život Buzeta, uz zadržavanje svoje autohtonosti.

Slika 6. Nastup na smotri *Raspjevana Buzeština*

Izvor: Arhiva Udruge „Mali veliki mikrofon“, od 21. travnja 2017. godine

Slika 7. Nastup dječjeg orkestra na smotri *Raspjevana Buzeština*

Izvor: Arhiva Udruge „Mali veliki mikrofon“, od 21. travnja 2017. godine

4. DJEČJI VRTIĆ „GRDELIN“ BUZET

U Dječjem vrtiću „Grdelin“ u Buzetu odvija se mnoštvo glazbenih aktivnosti u svakodnevnome radu s djecom, bilo kao sastavni dio dnevnih aktivnosti ili kao zasebna aktivnost ili radionica. U radu sudjeluju gotovo svi zaposlenici, sva djeca i povremeno roditelji. Od zasebnih programa trenutno se odvijaju plesno-folklorna radionica i projekt „Zavičajna nastava“.

4.1. Plesno-folklorna radionica

Plesno-folklorna radionica odvija se pod stručnim vodstvom dviju odgajateljica, Dalide Marušić i Margerite Blažević te u suradnji s ravnateljicom Dječjeg vrtića. Voditeljice ovog programa pripremaju se za specifičnosti u realizaciji ovog programa uz stručnu literaturu, audio i video sredstva te znanjem stečenim na raznim seminarima i radionicama vezanima uz glazbu, pokret, ples i scenski izričaj. Prema riječima Margerite Blažević (Buzet, travanj 2017. godine) potreba za kraćim specijaliziranim programom plesa i folklora javila se spontano, radom u dječjem vrtiću, suradnjom s djecom, njihovim roditeljima i odgajateljima. Program je nastao prije svega da zadovolji potrebu za kretanjem jer je ona vrlo značajna za rast, razvoj i zdravlje predškolskog djeteta. U današnje je vrijeme sve više djece koja, osim što imaju problema s kretanjem zbog dugotrajnog sjedenja pred televizorom i računalom, imaju problema s pretilošću.

Osim toga, u gradu Buzetu ne postoji takva vrsta programa kojim bi se kroz igru, pjesmu i pokret približilo djeci folklorno stvaralaštvo zavičaja. U želji da djeci ponude nove aktivnosti i sadržaje, odlučili su provesti plesno-folklorne radionice putem kojih bi, osim moderne i klasične glazbe, njegovali i folklorno-plesne tradicije našeg kraja.

Cilj plesno-folklornog programa je upoznati djecu s dječjim tradicijskim igrama, igrama s pjevanjem te istarskim narodnim običajima. Kroz plesno-folklorni program razvija se i njeguje ljubav prema našoj kulturi, upoznaje se i potiče zavičajni govor, način odijevanja i češljanja.

U ovaj program, osim moderne, klasične i tradicionalne glazbe našeg kraja, uključuju i glazbu raznih kultura cijelog svijeta, što je istodobno vrlo edukativno, zanimljivo i zabavno.

Ovaj kraći program temelji se prije svega na igri jer upravo igra ima značajnu ulogu za tjelesni razvoj i zdravlje djeteta. Kroz igru se, prije svega, zadovoljava potreba za kretanjem i stvara se radosno raspoloženje.

Za tjelesni razvoj djeteta naročitu važnost imaju pokretne igre kojima se utječe na razvijanje osnovnih dječjih pokreta. Osim igre i pokreta, tu je i glazba, a ljubav prema glazbi može se proširiti tako da djeca nauče koristiti vlastito tijelo kao glazbeni instrument kojim otkrivaju različit tempo i ritam. Takav pristup razvija kreativnost i samoizražavanje te njeguje potpuniji osjećaj glazbe, čime nastaje kreativan pokret i ples. Budući da su igra i pokret uz glazbu motivirajući za malu djecu, to je sjajan način povećanja razine njihove tjelesne aktivnosti.

Plesne radionice također su odlično sredstvo relaksacije jer stvaraju osjećaj dobrog raspoloženja, opuštenosti pa kao takve imaju i značajan terapijski učinak.

Cilj plesno-folklorne radionice je upoznati djecu s modernim plesovima i običajima te pjesmama zavičajnog kraja, kao i ostvariti nastupe i gostovanja u našem gradu te promicati istarski folklor.

Prema riječima voditeljice Margerite Blažević provođenjem ovog programa nastoje:

- poticati dijete da otvoreno izražava svoje potrebe, osjećaje, opažanja, zamisli, radoznalost, inicijativu, uživljavanje;
- osigurati da dijete doživi povjerenje u sebe i okolinu;
- njegovati društvenost, suosjećajnost, osjetljivost za potrebe drugih, suradnju i dogovor s drugima;
- njegovati senzibilitet za kulturne običaje našeg kraja te očuvanje istih;
- omogućiti djetetu da iznosi svoje doživljaje i osjećaje kroz različite oblike izražavanja;

- voditi računa o pravilnom izmjenjivanju aktivnosti uz poštivanje individualnog ritma.

Ovaj kraći program namijenjen je djeci od predškolskog uzrasta do polaska u školu, a odvija se u odgovarajuće opremljenom prostoru koji je prilagođen djeci u funkcionalnom i estetskom smislu te zadovoljava higijensko-zdravstvene kriterije.

Plesno-folklorna radionica održavat će se cijele pedagoške godine u Dječjem vrtiću „Grdelin“ u Buzetu, u prostoru koji obiluje sredstvima za glazbeno i scensko izražavanje te posjeduje audio-vizualnu tehniku.

Provođenjem ovog kraćeg programa koji je verificiran od strane Ministarstva obrazovanja i sporta, ova je ustanova dobila plesno-folklornu skupinu koja će na kvalitetan način predstavljati Vrtić na raznim priredbama i događajima u gradu i široj okolini. Ovim programom, također nastoje očuvati kulturne vrijednosti našega kraja, steći nova znanja i vještine te poticati i razvijati kreativnost, suradnju i ljubav prema učenju već od najranije dobi.

Slika 8. Nastup sudionika Plesno-folklorne radionice

Izvor: Arhiva Dječjeg vrtića „Grdelin“, lipanj 2016. godine

Slika 9. Nastup sudionika Plesno-folklorne radionice

Izvor: Arhiva Dječjeg vrtića „Grdelin“, lipanj 2016. godine

4.2. Projekt „Od besede do kante“

Zavičajnu nastavu u Dječjem vrtiću „Grdelin“ vodi odgajateljica Alida Lukić u sklopu projekta „Od besede do kante“, odnosno „Od slova do pjesme“. Prema njezinim riječima (Buzet, svibanj 2017. godine), ona u svom radu s djecom voli koristiti glazbu i glazbene aktivnosti kao poticaj za razvoj koncentracije, pamćenja, kreativnosti, pozitivne slike o sebi te samopouzdanja i samopoštovanja kod djeteta predškolske dobi. Glazba kod djece budi emocije te dijete kroz glazbu izražava svoje osjećaje i raspoloženja.

Svakodnevno djeci pruža susret s glazbom bilo slušanjem, pjevanjem, plesanjem ili tjelesnim vježbanjem uz glazbu.

Glazbom svakodnevno stvara vedru i veselu atmosferu u svojoj skupini, a djeca se osjećaju zadovoljno, sretno i ispunjeno.

Pošto voli svoj zavičaj, svoj dijalektalni govor i običaje svoga kraja tu ljubav nastoji i trudi se probuditi kod djece i usaditi u njihove živote kako bi ona čim ranije dobila što bolji temelj za pozitivan odnos kako prema glazbi, tako i prema zavičaju.

Pošto na našem dijalektalnom govoru nema gotovo nikakvih priča, stihova i pjesama primjerenih djeci predškolskog uzrasta, a djeca njezine odgojne skupine imaju afiniteta prema glazbi i pisanoj riječi (pričama, pjesmama i stihovima) došla je na ideju da sami napišu stihove na dijalektu buzetskog govornog područja. Tako su iz dječjih glavica nastali stihovi o mami, tati, gradu Buzetu, noni (baki), nonetu (djedu), ljubavi. Roditelji djece odgojne skupine „Šćinke“¹ sudjeluju svojim prijedlozima, idejama i pomoći u kreiranju plana i programa odgojno–obrazovnog rada (kurikuluma) tako da se tijekom godina razvio partnerski odnos i danas se može reći da su roditelji djece njezine odgojne skupine ujedno i njezini partneri.

Pjesme koje se pjevaju na dijalektu uglavnom nisu dječje te su došli na ideju da zajedno s roditeljima uglazbe stihove koje su prošle godine napisali.

Roditelji koji su glazbeno obrazovani ili imaju smisla i afiniteta za glazbu primili su se posla i uglazbili njihove stihove. Neke su stihove djeca sama uglazbila, naravno uz pomoć odgajateljice. Tako su nastale vesele dječje pjesmice na dijalektalnim govorima Buzeštine. Djeca ih vrlo rado svakodnevno pjevaju te s ponosom i strpljivo čekaju kad će ih predstaviti široj javnosti. Planiraju da će to biti na završnoj priredbi.

Pošto su te pjesme i način na koji su nastale neprocjenjivo bogatstvo i primjer dobre prakse, planiraju i snimiti nosač zvuka u kojem bi sudjelovala sva djeca odgojne skupine „Šćinke“.

¹ „Šćinke“ (pikule) - vrtićka skupina Dječjeg vrtića „Grdelin“ koju vode odgajateljice Alida Lukić i Dalida Marušić, sudionici u projektu „Od besede do kante“

Slika 10. Uvježbavanje pjesme „Moj uća“

Izvor: Agapito, privatni foto-arhiv, od 2. lipnja 2017. godine

Slika 11. Uvježbavanje pjesme „Moja mat“

Izvor: Agapito, privatni foto-arhiv, od 12. lipnja 2017. godine

Pjesme koje su nastale u sklopu projekta:

Pjesma na dijalektu

(original): **Buzet**

Moje mesto se kliče Buzet

I ima čuda, čuda let.

Zide, hiše, ubjake pu tloh

Kade su en bot

Hodili tuvari s vozom.

Hiša, du hiše

Na breg te kliče:

Pridi, pridi na Šterna,

Na Lopar ti pridi.

Pridi ti čez Mala vrata

Lepo se regulaj i štimaj.

Kad ćeš doma poć

To ne pensaj.

Pjesma na standardnome hrvatskom

jeziku: **Buzet**

Moj grad se zove Buzet

I ima mnogo, mnogo godina.

Zidovi, kuće, kamenje po podu

Gdje su jednom

Prolazili magarci s vozom.

Kuća, do kuće

Na brdo te zove:

Dođi, dođi na Šternu²,

Na Lopar³ ti dođi.

Dođi ti kroz Mala vrata⁴

Lijepo se uredi i veseli.

Kada ćeš ići kući

To ne razmišljaj.

² Šterna – dio starog dijela grada Buzeta

³ Lopar – dio starog grada Buzeta

⁴ Mala vrata – ulaz u stari dio grada Buzeta

Pjesma na dijalektu
(original):

Moja mat

Moja mat je kuntenta
Kad san anke ja kuntent.
Kada joj dikaj nacrtan;
Mati tu je za tebe.
Ona me pogleda, se nasmije
i reče:
"Hvala, moj otrok"
Me bušne i joko štima.

Moja mat je najlepča
Moja mat je najboja
Moja mat je najdraža
Jer je moja mat.

Pjesma na standardnome hrvatskom
jeziku:

Moja mama

Moja mama je sretna
Kada sam i ja sretan.
Kada joj nešto nacrtam;
Mama tu je za tebe.
Ona me pogleda, nasmije se
i kaže:
"Hvala, dijete moje"
Poljubi me i jako voli.

Moja mama je najljepša
Moja mama je najbolja
Moja mama je najdraža
Jer je moja mama.

Pjesma na dijalektu

(original): **Moj uća**

Lepo je imet uće

Da se z manon štima.

Lepo je imet uće

Da se z manon igra.

Lepo je imet uće

Da za mene pensa,

Kad san žalosna

Da mi reče:

"Zlatiće moje"

Lepo je imet uće

Da se z manon škerca

Lepo je imet uće

Da matere štima

Lepo je imet uće

Ki smeron je tu za mene.

Kad san žalosna

Bušić mi da

I vrne mi smeh muj uća.

Pjesma na standardnome hrvatskom

jeziku: **Moj tata**

Lijepo je imati tatu

Da se sa mnom ponosi.

Lijepo je imati tatu

Da se sa mnom igra.

Lijepo je imati tatu

Da za mene razmišlja,

Kad san tužna

Da mi kaže:

"Zlato moje"

Lijepo je imati tatu

Da se sa mnom šali

Lijepo je imati tatu

Da mamu voli

Lijepo je imati tatu

Koji je uvijek tu za mene.

Kad sam tužna

Poljubac mi da

I vrati mi osmijeh moj tata.

Pjesma na dijalektu
(original):

Dani u šetimani

U pundejok je hiša pumela.

U torak je štala pučistila.

U sreda je ruba prala

U četrtok je šuprešala.

U petok je radić sijala.

U subota je fuže mesila.

U nedeja je upučivala.

Pjesma na književnom hrvatskom
jeziku:

Dani u tjednu

U ponedjeljak je kuću pomela.

U utorak je štalu počistila.

U srijedu je robu prala

U četvrtak je peglala.

U petak je radić sijala.

U subotu je fuže⁵ mijesila.

U nedjelju je odmarala.

S polaznicima odgojne skupine „Šćinke“ održan je razgovor u kojem je autorica sudjelovala u svibnju, 2017. godine. Razgovaralo se o projektu „Od besede do kante“, kako su osmislili pjesme te koja ime je pjesma najdraža. Autorica je bilježila odgovore koje ovdje navodimo:

Mia, 6 godina:

„Najprije smo pisali stihove o mami. Mi smo smišljali stihove, a teta nam je pisala. Napisali smo stihove o mami jer ju volimo. Teta nam je čitala stihove, a mi smo za njom vježbali. Onda nam je Terezin tata uglazbio, onda nam je uglazbio CD i onda smo mogli slušati i pjevat zajedno.“

⁵ Fuži – tradicionalna istarska tjestenina

Toni, 7 godina i Antonio, 6 godina:

„Najprije smo govorili kako napraviti pjesmu i da se govori riječi i onda ih se piše i onda uglazbi. Mi smo pričali teti što da napiše i ona je to napisala. Kad je teta to napisala, onda smo odlučili da ćemo to uglazbiti i onda su nam neki to uglazbili. Govorili smo teti da volimo tatu i to po domaći. Glorijin tata nam je pjesmu uglazbio – tako da sviraš, a Glorijina sestra je pjevala i na kraju Glorija se smijala. To je sve snimano na CD. I onda smo učili pjevat tako da smo pratili glazbu i naučili smo pjevat tu pjesmu. Kad smo tu pjesmu pjevali bili smo sretni jer imamo tatu.“

Dominik, 6 godina:

„Moj uća“ i „Moja mat“ – „Prvo smo pisali stihove i onda smo slušali na neki CD ki nam je doneso od Glorije tata. Pjesma o tati mi je bila jako lijepa i sretno sam se osjećao. Kad je moj tata čuo tu pjesmu reko je da je lijepa i da mu se sviđa i da mu presnimimo za doma slušat. I onda sam mami pjevao 'Moja mat' i ona je rekla da je lijepo.“

Eva, 7 godina:

„Lijepe su pjesme i po starinski. Najljepša mi je 'Moja mat' zato jer je o mami, da jako volimo mamu. Glazba u toj pjesmi je lijepa i nježna jer je mama nježna i onda se lijepo treba pjevat, ne se derat. Volim ih pjevat jer je to starinski jezik kojim su govorili jednom davno.“

Tereza, 6 godina:

„Najljepša mi je pjesma o mami zato jer je nježna i lijepa. Tata je uglazbio pjesmu tako da je svirao klavir i gitaru. Nešto sam mu i ja pomogla, neke stvari me tata pokušao naučiti i ja sam nešto uspjela, a nešto ne. Htjela sam da moj tata uglazbi baš pjesmu 'Moja mat' zato jer najviše volim mamu.“

Lana, 7 godina:

„Meni je najljepša pjesma 'Moje mesto se kliče Buzet'. Mi smo napisali stihove tako da smo govorili, a teta je zapisivala, onda smo dali roditeljima i oni su uglazbili tu pjesmu

i mi smo dobili taj CD i smo si puštali tu pjesmu. Pjesma je na starinskom jeziku i pjevamo kakav je naš grad – stari grad. Meni je lijepa jer je vesela.“

Gloria, 7 godina:

„Prvo smo smislili početak pjesme pa smo onda završetak. I onda je tata još jedan dio napravio po domaći. Onda smo završili pjesmu i tata ju je išao odsvirat. Tata je svirao, a Noemi je pjevala. I ja sam pjevala, ali nakon kaj smo završili pjesmu. Lijepa mi je pjesma jer volim svog tatu, vesela je pjesma. Volim je pjevati.“

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu cilj je bio otkriti imaju li djeca u Buzetu dovoljan izbor glazbenih aktivnosti kojima se mogu baviti, kako u vrtiću tako i u slobodno vrijeme. U samome Buzetu postoji mnogo glazbenih sadržaja na kojima mogu sudjelovati djeca vrtićke dobi. To su ponajprije plesno–folklorna radionica i projekt „Od riječi do pjesme“ na kojima mogu sudjelovati u sklopu pohađanja Dječjeg vrtića „Grdelin“ u Buzetu. Nadalje, buzetska Udruga „Mali veliki mikrofon“ organizira festival *Mali mali mikrofon* i plesno natjecanje *Plesomanija*. Djeca također imaju priliku nastupati na najdugovječnijoj amaterskoj manifestaciji u Buzetu, *Raspjevanoj Bužeštini*. Nastupanjem na festivalu djeca se uglavnom prvi put upoznaju s mikrofonom i sa scenom na jedan festivalski način kako bi se ohrabрили i kasnije nastavili pjevati pa i nastupati na drugim, većim festivalima.

Zahvaljujući entuzijastima koji svojim radom usmjeravaju djecu na bavljenje glazbom i organiziraju razna glazbena događanja može se reći da Buzet ima vrlo bogat sadržaj za djecu vrtićke dobi. Sudjelovanjem u tim događanjima razvija se i njeguje ljubav prema glazbi i kulturi općenito. U dječjem vrtiću djecu se potiče na korištenje zavičajnog govora i očuvanje istarskog folklora. Cilj odgajateljica je da djeca čim ranije dobiju što bolji temelj za pozitivan odnos kako prema glazbi, tako i prema zavičaju. Djeci razvijaju kreativnost, suradnju i ljubav prema učenju već od najranije dobi.

Zanimljivo je da u radu odgojne skupine „Šćinke“ sudjeluju roditelji djece dajući svoje prijedloge, ideje i pomažu u kreiranju plana i programa odgojno–obrazovnog rada (kurikuluma). Na taj se način razvio partnerski odnos i danas se može reći da su roditelji djece te odgojne skupine partneri u radu odgajateljice. U suradnji s njima tako su nastale pjesme koje promiču istarski govor i neprocjenjivo su bogatstvo i svakako primjer dobre prakse.

LITERATURA

ARHIVE:

- Arhiva Dječjeg vrtića „Grdelin“
- Arhiva Udruge „Mali veliki mikrofon“

KNJIGE:

- ANIĆ, V. (1991.) *Rječnik hrvatskog jezika*. Zagreb: Novi Liber
- GORTAN-CARLIN, I. P., CESAR, M. (2014.) Značaj istraživanja glazbenih sposobnosti djece u nižim razredima (The importance of researching children's musical abilities in lower grades). *14th Days of Mate Demarin: Contemporary Challenges to educational theory and practice. 14. Dani Mate Demarina: Suvremeni izazovi i teorije i prakse odgoja i obrazovanja*. Ur. Prskalo, I., Jurčević Lozančić, A., Braičić, Z. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilište u Zagrebu. 85-94.
- GOSPODNETIĆ, H. (2015.) *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 1.dio*. Zagreb: Mali profesor
- LAĆA, J. (ur.). (2005.) *Likovnost glazba gluma*. Zagreb: Mosta
- SVALINA, V. (2015.) *Kurikulum nastave glazbene kulture i kompetencije učitelja za poučavanje glazbe*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

MREŽNI IZVORI:

- ČALIĆ ŠVERKO, G. (2016.) Plesomanija zahvatila Istru. *Nezavisni portal grada Poreča* [Online] Dostupno na: <https://www.parentium.com/prva.asp?clanak=558100> [Pristupljeno: 12.6.2017.]
- PAVLETIĆ, M. (2017.) Raspjevana Buzeština. *Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“ Buzet* [Online] Dostupno na: <http://www.poubuzet.hr/index.php?id=manifestacije> [Pristupljeno: 9.6.2017.]

SAŽETAK

U ovom radu istražuju se glazbene aktivnosti u kojima mogu sudjelovati djeca vrtićkog uzrasta u Buzetu. Djeca se uz glazbu razvijaju na mnogim poljima, socijalno, fizički i emocionalno. Glazba ima velik utjecaj na sretno odrastanje djeteta te se preporuča koristiti je što češće u radu s njima. Na primjeru Buzeta može se vidjeti kako se i u jednom malom gradu mogu organizirati razna događanja i manifestacije poput *Malog malog mikrofona*, *Plesomanije* i *Raspjevane Buzeštine* koje djeci pružaju mogućnost izbora glazbenih aktivnosti. Nadalje, opisan je rad u Dječjem vrtiću „Grdelin“ u kojem djeca mogu učiti o glazbi putem raznih aktivnosti, radionica i projekata. Putem glazbe se djeci na zanimljiv način prikazuje kulturna baština nekog kraja te radi na očuvanju iste. Ako se djeci od malih nogu omogući sudjelovanje u raznim glazbenim aktivnostima, svatko će pronaći nešto što će mu biti zanimljivo te postoji velika mogućnost da će se velik broj te djece u budućnosti baviti glazbom te prenositi svoja znanja budućim naraštajima.

KLJUČNE RIJEČI: glazba, glazbene aktivnosti, pjesma, ples, sviranje, Buzet, predškolski odgoj

SUMMARY

This thesis explores various musical activities available to preschool children in Buzet. Accompanied by music, children thrive in many fields – socially, physically and emotionally. Music has a profound influence on happiness in childhood years, and is highly recommended as a tool in working with children. Buzet is an excellent example of the ability of even such small towns to organize diverse events and manifestations such as Mali veliki mikrofon, Plesomanija, and Raspjevana Buzeština, all of which offer children the opportunity to choose musical activities. Furthermore, this thesis describes the work done in kindergarden Grdelin where children are given room to learn about music through different activities, workshops, and projects. Music offers an interesting platform for presenting and preserving the cultural heritage of a region. If children from a very early age have the means to participate in musical activities, they each find something appealing and interesting. There is also a greater chance that a larger number of them will end up pursuing music, and transferring their knowledge to future generations.

KEY WORDS: music, musical activities, song, dance, playing musical instruments, Buzet, preschool education